

EEE 1604/25

NACRT ZAKLJUČAKA

Predmet: Šezdeseti sastanak Vijeća EGP-a (Bruxelles, 21. svibnja 2025.)

Šezdeseti sastanak Vijeća EGP-a održan je 21. svibnja u Bruxellesu pod predsjedanjem Michała Baranowskog, državnog podtajnika u poljskom Ministarstvu gospodarskog razvoja i tehnologije, koji je predstavljao predsjedništvo Vijeća Europske unije. Sastanku su prisustvovali lihtenštajnska ministrica vanjskih poslova, okoliša i kulture Sabine Monauni, islandska ministrica vanjskih poslova Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir i norveški ministar vanjskih poslova Espen Barth Eide, kao i predstavnici Europske komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje.

Članovi i članice Vijeća EGP-a raspravljali su o općem funkcioniranju Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (Sporazum o EGP-u) te održali raspravu o politikama na temu gospodarske sigurnosti EGP-a.

Ukrajina

1. Članovi i članice Vijeća EGP-a najoštrije su osudili neopravdan, ničim izazvan i nezakonit agresivni rat Rusije protiv Ukrajine te naglasili svoju nepokolebljivu potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica. Članovi i članice vijeća EGP-a pozvali su Rusku Federaciju da odmah i bezuvjetno povuče sve svoje postrojbe i vojnu opremu s čitavog državnog područja Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica. Članovi i članice Vijeća EGP-a također su izrazili potporu sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru, na temelju međunarodnog prava, uključujući Povelju Ujedinjenih naroda, te u skladu s ključnim načelima i ciljevima ukrajinske formule za mir. Članovi i članice Vijeća EGP-a izrazili su žaljenje zbog kontinuiranih posljedica aktualnog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine na funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Pohvalili su suglasnost svih država EFTA-e koje su članice EGP-a s izjavama i mjerama ograničavanja EU-a protiv Ruske Federacije, zajedno s drugim djelovanjima koje su države EFTA-e koje su članice EGP-a poduzele usporedno s EU-om i njegovim državama članicama kako bi suzbile vojnu agresiju Rusije, čime se dokazuje izvrsno i blisko partnerstvo EU-a i država EFTA-e koje su članice EGP-a.
2. Članovi i članice vijeća EGP-a istaknuli su važnost očuvanja univerzalnih i zajedničkih temeljnih europskih načela i vrijednosti kao što su demokracija, ljudska prava i vladavina prava te načela iz Povelje Ujedinjenih naroda. Nadalje, naglasili su svoju predanost međunarodnom poretку utemeljenom na pravilima, kao i očuvanju poštovanja međunarodnog prava, uključujući međunarodno humanitarno pravo.

Suradnja u okviru EGP-a

3. Vijeće EGP-a naglasilo je kontinuiranu i sve veću važnost Sporazuma o EGP-u kao ključne osnove za odnose između EU-a i država EFTA-e koje su članice EGP-a te je istaknulo važnost strukture tog sporazuma koju čine dva stupa.
Prepoznalo je kako su države EFTA-e koje su članice EGP-a sudjelovanjem u odborima, stručnim skupinama, studijama i agencijama te dostavljanjem svojih napomena pozitivno doprinijele procesu oblikovanja odluka o zakonodavstvu i programima EU-a relevantnima za EGP.
4. Nadalje, Vijeće EGP-a prepoznalo je da su Nadzorno tijelo EFTA-e i Europska komisija pozitivno doprinijeli praćenju usklađenosti sa Sporazumom o EGP-u u svim državama EGP-a. Vijeće EGP-a naglasilo je važnost pozivanja ministara i ministrica iz država EFTA-e koje su članice EGP-a na neformalne ministarske sastanke EU-a i ministarske konferencije koje organiziraju predsjedništva EU-a, a koji su relevantni za sudjelovanje država EFTA-e koje su članice EGP-a na unutarnjem tržištu. Zahvalilo je sadašnjem poljskom predsjedništvu i budućim predsjedništvima na nastavku te prakse.
5. Vijeće EGP-a naglasilo je da je funkcionalno unutarnje tržište važno za stvaranje uvjeta za gospodarski rast i otvaranje novih radnih mjesta diljem Europe. Podsjetilo je na prednosti četiriju sloboda te jednakih i poštenih uvjeta tržišnog natjecanja za poduzeća, naglašavajući da pravila unutarnjeg tržišta olakšavaju inovacije, konkurentnost i trgovinu.
6. Vijeće EGP-a složilo se da je potrebno dodatno ojačati komunikacijske napore u pogledu Sporazuma o EGP-u i njegovih koristi za građane i poduzeća. Istaknulo je da je bolje poznavanje Sporazuma o EGP-u na cijelom području EGP-a, na svim razinama, u interesu svih ugovornih stranaka i dobrog funkcioniranja unutarnjeg tržišta.
U tu je svrhu Vijeće EGP-a pozvalo države EGP-a da osiguraju pravodobne i lako dostupne informacije o Sporazumu o EGP-u.

7. Prepoznajući važnu ulogu parlamentarne suradnje i suradnje između gospodarskih i socijalnih partnera, Vijeće EGP-a primilo je na znanje rezoluciju Zajedničkog parlamentarnog odbora EGP-a donesenu 22. studenoga 2024. u Oslu o godišnjem izvješću Zajedničkog odbora EGP-a o funkcioniranju Sporazuma o EGP-u u 2023.

Politički dijalog

8. Vijeće EGP-a prepoznalo je da je blisko partnerstvo između EU-a i država EFTA-e koje su članice EGP-a najbolje jamstvo dugoročnog zajedničkog blagostanja i stabilnosti. Taj bliski odnos doprinio je Europi utemeljenoj na miru, demokraciji, vladavini prava i ljudskim pravima. Vijeće EGP-a pozdravilo je politički dijalog na ministarskoj razini između Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i ministara vanjskih poslova Islanda, Lihtenštajna i Norveške, u kojem su sudionici održali neformalnu razmjenu mišljenja o aktualnim vanjskopolitičkim pitanjima od zajedničkog interesa, kao što su transatlantski odnosi, Ukrajina/Rusija, Arktik i Bliski istok, te je istaknulo da je važno nastaviti s praksom pozivanja dužnosnika iz država EFTA-e koje su članice EGP-a na političke dijaloge koji se održavaju u suradnji s radnim skupinama Vijeća EU-a. Vijeće EGP-a pozdravilo je zajedničku izjavu „Jačanje suradnje u području vanjske i sigurnosne politike EGP-a”, koju su potpisali Visoki predstavnik i ministri vanjskih poslova Islanda, Lihtenštajna i Norveške povodom njihova političkog dijaloga.

Uključivanje akata EU-a relevantnih za EGP

9. Primajući na znanje izvješće o napretku koje je izradio Zajednički odbor EGP-a, Vijeće EGP-a izrazilo je zadovoljstvo radom Zajedničkog odbora kad je riječ o osiguravanju daljnjeg uspješnog djelovanja i dobrog funkcioniranja Sporazuma o EGP-u.

10. Vijeće EGP-a prepoznalo je trenutni rad na smanjenju broja akata EU-a koje još treba uključiti u Sporazum o EGP-u te činjenicu da je 2024. i 2025. ostvaren važan napredak zahvaljujući zajedničkim naporima institucija EU-a i država EFTA-e koje su članice EGP-a. Međutim, napomenulo je da su zaostaci i dalje veliki te je istaknulo da je potrebno uložiti dodatne napore i nastaviti blisku suradnju na rješavanju dugotrajnih preostalih predmeta kako bi se osigurala pravna sigurnost i homogenost u EGP-u. Vijeće EGP-a naglasilo je i važnost osiguravanja pravodobnog prenošenja pravne stečevine u nacionalne pravne sustave.

Gospodarska sigurnost i konkurentnost unutarnjeg tržišta

11. Vijeće EGP-a prepoznalo je izazove u međunarodnoj trgovini koji su trenutno prisutni zbog opterećenosti globalnih lanaca opskrbe te ponovno potvrdilo svoju predanost otvorenoj, poštenoj i održivoj trgovini te trgovinskim odnosima koji se temelje na pravilima.
12. Nadalje, Vijeće EGP-a naglasilo je važnost unutarnjeg tržišta za osiguravanje konkurentnosti, gospodarske sigurnosti, otpornosti, sigurnosti opskrbe hranom, industrijske obnove, otpornog tehnološkog vodstva i privlačnosti Europe kao mjesta poslovanja. U zajedničkom interesu EU-a i država EFTA-e koje su članice EGP-a i dalje je osiguravanje funkcionalnog unutarnjeg tržišta i održavanje jednakih uvjeta na globalnoj razini i na unutarnjem tržištu s obzirom na razvoj novih politika i inicijativa u svrhu nošenja s aktualnim globalnim i geopolitičkim izazovima u područjima kao što su globalno tržišno natjecanje, klimatske promjene, usporedna tranzicija, strateške ovisnosti i rizici u lancu opskrbe u strateškim sektorima.
13. Vijeće EGP-a istaknulo je važnost osiguravanja okruženja pogodnog za inovacije i poslovanje kako bi se ojačala konkurentnost u cijelom EGP-u i istaknulo važnost smanjenja strateških ovisnosti u osjetljivim sektorima, kao i pojednostavnjenja regulatornih postupaka.

14. Vijeće EGP-a naglasilo je važnost bliske suradnje između EU-a i država EFTA-e koje su članice EGP-a u povećanju gospodarske sigurnosti i otpornosti te osiguravanju i jačanju lanaca opskrbe diversifikacijom opskrbe i izgradnjom proizvodnih kapaciteta na unutarnjem tržištu, posebno u području tehnologija s nultim i niskim emisijama u skladu s točkom 28. prvog globalnog pregleda stanja u okviru Pariškog sporazuma, kao i u području čipova i kritičnih sirovina. U središtu gospodarske sigurnosti u EGP-u trebalo bi biti promicanje konkurentnosti u cijelom EGP-u i pružanje zaštite od zajedničkih rizika za gospodarsku sigurnost te partnerstva s drugim zemljama sa zajedničkim interesima.
15. Vijeće EGP-a potvrdilo je da se Strateškim programom EU-a za razdoblje 2024. – 2029. na odgovarajući način odgovara na zajedničke izazove država EGP-a. Pohvalilo je napore za razvoj dubljeg i otpornijeg unutarnjeg tržišta na kojem se podupiru ključne buduće tehnologije i osigurava dugoročna konkurentnost Europe te je pozdravilo napore da Europa ostane snažna i sigurna.

Klimatske promjene, bioraznolikost i zelena tranzicija

16. Vijeće EGP-a složilo se da je potrebno nastaviti s velikim ambicijama, zajedničkim naporima i hitnim djelovanjima kako bi se ubrzao prijelaz na održivu, socijalno pravednu i klimatski neutralnu budućnost prihvatljivu za okoliš. Pozvalo je na postupno napuštanje upotrebe fosilnih goriva u energetske sustavima na pošten, uredan i pravedan način u skladu s nastojanjima da se porast temperature ograniči na 1,5 °C, čime bi se ubrzalo djelovanje u ovom ključnom desetljeću kako bi se do 2050. postigla nulta neto stopa emisija u skladu sa znanstvenim spoznajama. Ujedno je ponovno pozvalo na utrostručenje kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora na svjetskoj razini i udvostručenje svjetske prosječne godišnje stope poboljšanja energetske učinkovitosti do 2030. te na ubrzanje tehnologija s nultim i niskim emisijama. Pozdravilo je objavu Plana za čistu industriju kojim se doprinosi dekarbonizaciji i konkurentnosti europske industrije. Vijeće EGP-a prepoznalo je i važnost sigurne, cjenovno pristupačne i održive opskrbe energijom te obrane europske energetske infrastrukture od hibridnih i drugih prijetnji. Vijeće EGP-a istaknulo je da bi sveobuhvatna strategija za dekarbonizaciju i konkurentnost trebala omogućiti predvidljivost za industriju i nastojati privući, proširiti i održati poduzeća u Europi.

17. Vijeće EGP-a uvidjelo je štetne učinke koje opća ruska nezakonita invazija na Ukrajinu ima na energetske sektor u Europi, kao i napredak postignut u provedbi plana Europske komisije REPowerEU, koji je usmjeren na smanjenje ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima. Osobito je napomenulo veće ambicije plana REPowerEU i prepoznalo važnost ostvarenja tih ambicija, među ostalim kroz oblike povećane regionalne suradnje ako je to primjenjivo.
18. Vijeće EGP-a istaknulo je ključnu ulogu određivanja cijena ugljika u zelenoj tranziciji i nastavka suradnje između EU-a i država EFTA-e koje su članice EGP-a u razvoju sustava EU-a za trgovanje emisijama. Pozdravilo je aktualni rad na uključivanju država EFTA-e koje su članice EGP-a u mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama. Vijeće EGP-a dodatno je naglasilo da su potrebne djelotvorne mjere kako bi se osigurala vjerodostojnost podataka o emisijama i daljnji rad na osiguravanju pouzdanosti podataka trećih zemalja.
19. Budući da promet predstavlja velik izvor emisija u Europi, Vijeće EGP-a ponovno je istaknulo važnost suradnje država EFTA-e u ostvarenju održivog, konkurentnog i otpornog prometnog sektora. Pozdravilo je ciljeve zelene tranzicije prometnog sektora u paketu „Spremni za 55 %” i akte o toj tranziciji. Vijeće EGP-a naglasilo je upotrebu održivih načina prijevoza i održivih goriva u EGP-u uz istodobno očuvanje povezanosti udaljenih područja, među ostalim otočnih država, i pravedne tranzicije. Nadalje, od ključne su važnosti poboljšanje kapaciteta željeznica i smanjenje emisija iz cestovnog prijevoza robe te je stoga Vijeće EGP-a primilo na znanje nove prijedloge iz paketa mjera za ozelenjivanje prijevoza tereta. Vijeće EGP-a pozdravilo je stavljanje većeg naglaska na zeleni pomorski promet i zeleno zrakoplovstvo, uključujući održiva goriva, te na infrastrukturu luka i zračnih luka.

20. Vijeće EGP-a izrazilo je potpunu predanost jačanju napora u borbi protiv klimatskih promjena, daljnjem prelasku na održivu energiju te nastavku zaštite našeg prirodnog svijeta i poticanju našeg kružnoga gospodarstva na svim razinama radi jačanja naše konkurentnosti. Naglasilo je važnost nastavka bliske suradnje EU-a i država EFTA-e koje su članice EGP-a u postizanju njihovih ciljeva u području klime i bioraznolikosti i ispunjavanju ciljeva Pariškog sporazuma. Vijeće EGP-a složilo se da je nužno riješiti pitanje gubitka bioraznolikosti i napomenulo da su EU-ov cilj nulte stope onečišćenja i suradnja s ciljem postizanja čišće Europe i netoksičnog okoliša ključan dio toga. Vijeće EGP-a istaknulo je važnost regulatornog usklađivanja u području kružnoga gospodarstva.
21. Prepoznajući da su klimatske promjene i gubitak bioraznolikosti globalni izazovi, Vijeće EGP-a ponovno je istaknulo svoju potpunu predanost provedbi UN-ova Programa održivog razvoja do 2030., Pariškog sporazuma i Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala kao ključnih multilateralnih okvira kojima se uređuje globalno djelovanje protiv klimatskih promjena i gubitak bioraznolikosti. Imajući na umu ishode Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama COP 28 i COP 29, Vijeće EGP-a naglasilo je kontinuiranu važnost veće globalne ambicije u okviru Pariškog sporazuma. Stoga je smatralo da je posebno važno da sve stranke prije konferencije COP 30 u Belemu dostave svoje nacionalno utvrđene doprinose, usklađene s ciljem ograničenja porasta temperature na 1,5 °C iz Pariškog sporazuma, i s ishodom globalnog pregleda stanja u okviru konferencije COP 28, u kojem se prepoznaje potreba za velikim, brzim i održivim smanjenjem emisija stakleničkih plinova. Vijeće EGP-a naglasilo je potrebu da zemlje utvrde i/ili ubrzaju svoje ciljeve nulte neto stope emisija stakleničkih plinova te da nastave ambiciozan dijalog s ključnim partnerima sličnih stavova. Nadalje, Vijeće EGP-a primilo je na znanje ambiciju Europe da zadrži vodeću ulogu u ispunjavanju svojih međunarodnih obveza u području bioraznolikosti, posebno onih preuzetih u sklopu Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala. Imajući na umu ishod 16. konferencije stranaka Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti, Vijeće EGP-a naglasilo je potrebu da sve stranke ažuriraju ili revidiraju svoje nacionalne strategije i akcijske planove za bioraznolikost kako bi se hitno uklonili izravni i neizravni uzroci gubitka bioraznolikosti.

Digitalna transformacija

22. Vijeće EGP-a istaknulo je da su zaštita slobode i pluralizma medija, urednička neovisnost i zaštita novinara od temeljne važnosti za dobro funkcioniranje demokratskog društva u digitalnom dobu, uz poštovanje tih ključnih vrijednosti kako su utvrđene u relevantnom zakonodavstvu EU-a, među ostalim o potpori neovisnim medijima i njihovu financiranju.
23. Vijeće EGP-a naglasilo je važnost bliske suradnje država EGP-a kako bi se osigurala konkurentna, pravedna i otporna digitalna transformacija te kako bi Europa postala globalni predvodnik u strateškim digitalnim tehnologijama. Isto tako, naglasilo je da je zaštita integriteta i otpornosti digitalne infrastrukture i usluga ključna za zaštitu naših demokratskih društava i učvršćivanje naših europskih vrijednosti.
24. Uviđajući potrebu za ubrzanim prihvaćanjem umjetne inteligencije u industriji i malim i srednjim poduzećima te u skladu s Izjavom o uključivoj i održivoj umjetnoj inteligenciji za ljude i planet, dogovorenom 11. veljače 2025. u Parizu, Vijeće EGP-a podržalo je predloženu strategiju za primjenu umjetne inteligencije i pozvalo tijela, industriju i civilno društvo iz država EGP-a da blisko surađuju na njezinoj provedbi. Osim toga, kako bi se maksimalno povećala društvena i inovacijska vrijednost podataka, Vijeće EGP-a naglasilo je potrebu za ulaganjem dodatnih napora u stvaranje istinske europske podatkovne unije, među ostalim pojednostavnjenjem usklađivanja s postojećim zakonodavstvom i poboljšanjem upravljanja podacima.
25. Vijeće EGP-a istaknulo je važnost predstojećeg uključivanja Akta o digitalnim uslugama i Akta o digitalnim tržištima u Sporazum o EGP-u. Uzimajući u obzir potencijalne gospodarske, okolišne i društvene koristi umjetne inteligencije, nadalje je prepoznalo važnost toga da se putem Akta o umjetnoj inteligenciji uspostavi zajednički regulatorni okvir za umjetnu inteligenciju u Europi, kao i toga da se osigura da sustavi umjetne inteligencije koji se stavljaju na unutarnje tržište i upotrebljavaju u EGP-u budu sigurni, pouzdani, etički i poštuju temeljna prava, europske vrijednosti i etička načela.

26. Vijeće EGP-a istaknulo je važnost jačanja kibernetičke sigurnosti i zaštite ljudi, institucija i kritične infrastrukture od hibridnih prijetnji. Pozdravilo je Komunikaciju Komisije o europskom akcijskom planu za kibernetičku sigurnost bolnica i pružatelja zdravstvene zaštite, kao i predloženi Akt EU-a o kibernetičkoj solidarnosti, te je pozvalo stranke Sporazuma o EGP-u da nastave blisko surađivati kako bi se povećala otpornost unutarnjeg tržišta i spriječile kibernetičke prijetnje.
27. Vijeće EGP-a prepoznalo je važnost jačanja europskog ekosustava poluvodiča s pomoću Europskog akta o čipovima, i to putem diversifikacije lanaca opskrbe, održavanja tehnološkog vodstva i razvoja proizvodnih kapaciteta.
28. Vijeće EGP-a pozdravilo je Uredbu 2024/1183 o izmjeni Uredbe 910/2014 o uspostavi europskog okvira za digitalni identitet poboljšanjem djelotvornosti postojećeg okvira za digitalni identitet kako bi se osigurale prekogranične transakcije i proširenjem njegovih koristi na privatni sektor.

Socijalna dimenzija

29. Vijeće EGP-a istaknulo je važnost socijalne dimenzije Sporazuma o EGP-u, koja obuhvaća pitanja povezana s radnim pravom, zdravljem i sigurnošću na radu te rodnom ravnopravnošću. Vijeće EGP-a prepoznalo je važnost pravednih i funkcionalnih tržišta rada i sustava socijalne skrbi te povećanja sudjelovanja na tržištu rada i osiguravanja dobre usklađenosti vještina i potreba tržišta rada, što je ključno za ostvarivanje pravedne, zelene i digitalne transformacije i jačanje konkurentnosti unutarnjeg tržišta.
30. Naglašavajući važnost osiguravanja socijalne zaštite, jednakih mogućnosti i pravednih radnih uvjeta, Vijeće EGP-a pozdravilo je napredak ostvaren u provedbi europskog stupa socijalnih prava, okvira čiji je cilj postići uključiviju, otporniju i konkurentniju Europu.

Suradnja u području zdravstva

31. Vijeće EGP-a uzelo je u obzir strateške pouke koje su proizašle iz pripravnosti i odgovora na zdravstvene krize u EGP-u tijekom pandemije bolesti COVID-19. Ključni prioriteti u tom kontekstu i dalje su bili cjelovitost unutarnjeg tržišta i neometano funkcioniranje Sporazuma o EGP-u.
32. Vijeće EGP-a naglasilo je važnost izgradnje europske zdravstvene unije i izjavilo da sa zanimanjem očekuje bližu suradnju EU-a i država EFTA-e koje su članice EGP-a u području zdravstvene pripravnosti i odgovora. Primilo je na znanje i prijedlog uredbe u području kritičnih lijekova kako bi se omogućili otporniji lanci opskrbe i ojačali europski proizvodni kapaciteti. Vijeće EGP-a izjavilo je i da sa zanimanjem očekuje daljnji napredak u reformi zakonodavstva EU-a o lijekovima koja se odnosi na pravodoban i pravedan pristup sigurnim, djelotvornim i cjenovno pristupačnim lijekovima, sigurnost opskrbe lijekovima i osiguravanje privlačnog okruženja za istraživanje, ulaganja, razvoj i proizvodnju lijekova u Europi koje je poticajno za inovacije, kao i mjere za odgovor na antimikrobnu otpornost.
33. Vijeće EGP-a istaknulo je da je važno ojačati djelovanje EU-a u području pružanja skrbi i mentalnog zdravlja te dodatno ojačati sposobnost i otpornost zdravstvenih sustava, među ostalim otpornost na klimatske promjene, posebno u područjima u kojima je pandemija razotkrila nedostatke.

Programi i agencije EU-a

34. Uvažavajući doprinos programâ EU-a izgradnji zelenije, digitalnije i otpornije Europe, Vijeće EGP-a naglasilo je važnost sudjelovanja država EFTA-e koje su članice EGP-a u nizu programa EU-a u razdoblju 2021. – 2027. i prepoznalo njihov znatan financijski doprinos tim programima.

35. Vijeće EGP-a naglasilo je da je člankom 78. Sporazuma o EGP-u predviđeno jačanje i širenje suradnje ugovornih stranaka u nekoliko područja izvan područja četiriju sloboda. Države EFTA-e koje su članice EGP-a trebale bi imati pristup svim dijelovima programa u kojima sudjeluju. Vijeće EGP-a istaknulo je da je važno ojačati sigurnost istraživanja i pozvalo stranke da blisko surađuju u tom pogledu, među ostalim primjenom upravljanja rizikom i drugih odgovarajućih mjera. Sporazumom se svim njegovim članovima jamče jednaka prava i obveze te je za njegovo dobro funkcioniranje ključno da se ta načela poštuju. Vijeće EGP-a posebno je potaknulo sva provedbena tijela na europskoj i nacionalnoj razini da objavljuju i promiču prilike za partnerstva diljem EGP-a te da osiguraju da svi akteri budu u potpunosti upoznati s pravima i obvezama država EFTA-e koje su članice EGP-a prilikom njihova sudjelovanja u EU-ovim programima.
36. Vijeće EGP-a naglasilo je da je široka suradnja u području svemira ključna za jačanje europske industrijske baze i očuvanje cjelovitosti i dobrog funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Primilo je na znanje aktualne rasprave o sudjelovanju država EFTA-e koje su članice EGP-a u Programu za sigurnu povezivost.
37. Ne dovodeći u pitanje predstojeće pregovore na razini EU-a o višegodišnjem financijskom okviru, Vijeće EGP-a pozvalo je na nastavak dijaloga o pripremama za programsko razdoblje nakon 2027. s ciljem osiguravanja ranog uključivanja novih uredaba o programima u Sporazum o EGP-u, uzimajući u obzir činjenicu da sudjelovanje država EFTA-e koje su članice EGP-a proizlazi iz odredaba Sporazuma o EGP-u. Osim toga, istaknulo je važnost osiguravanja bliske suradnje država EFTA-e koje su članice EGP-a i Europske unije u oblikovanju budućih programa EU-a u skladu sa Sporazumom o EGP-u.
38. Vijeće EGP-a naglasilo je važnost predstojećeg uključivanja paketa EU-a za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma u Sporazum o EGP-u kako bi se doprinijelo borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma.

Financijski mehanizmi

39. Vijeće EGP-a podsjetilo je da se Sporazumom o EGP-u predviđa sudjelovanje država EFTA-e koje su članice EGP-a na unutarnjem tržištu te je u tom kontekstu podsjetilo i na to da države EFTA-e koje su članice EGP-a doprinose smanjenju socijalnih i gospodarskih razlika unutar EGP-a putem financijskog mehanizma EGP-a i norveškog financijskog mehanizma u korist ugovornih stranaka, s ciljem promicanja trajnog i uravnoteženog jačanja trgovinskih i gospodarskih odnosa među svim ugovornim strankama Sporazuma o EGP-u u skladu s člankom 115. Sporazuma o EGP-u.
40. Vijeće EGP-a pozdravilo je provedbu i privremenu primjenu Sporazuma o financijskom mehanizmu EGP-a za razdoblje od svibnja 2021. do travnja 2028. između Islanda, Lihtenštajna, Norveške i EU-a te Sporazuma između Norveške i EU-a o norveškom financijskom mehanizmu za razdoblje od svibnja 2021. do travnja 2028. te je izjavilo da sa zanimanjem očekuje dovršetak procesa ratifikacije tih dvaju sporazuma i njihovo stupanje na snagu.
41. U cilju uspješne provedbe financijskih mehanizama za razdoblje od svibnja 2021. do travnja 2028. Vijeće EGP-a sa zanimanjem očekuje brzo sklapanje bilateralnih memoranduma o razumijevanju i programskih sporazuma između država EFTA-e koje su članice EGP-a i svih država korisnica kako bi se utvrdio jasan okvir i rok za djelotvornu i pravodobnu provedbu fondova, čime će se doprinijeti dogovorenim tematskim prioritetima, europskoj zelenoj tranziciji, demokraciji, vladavini prava i ljudskim pravima te socijalnoj uključenosti i otpornosti.
42. Vijeće EGP-a naglasilo je da ugovorne stranke, s obzirom na članak 10. Protokola 38.D, preispituju potrebu za uklanjanjem gospodarskih i socijalnih razlika unutar Europskog gospodarskog prostora i na temelju te procjene započinju buduće pregovore o sljedećim financijskim mehanizmima znatno prije završetka financijskih mehanizama za razdoblje 2021. – 2028. kako bi se izbjegli prekidi u provedbi i omogućilo učinkovito i djelotvorno programiranje budućeg financiranja.

Ribarstvo i pristup tržištu za ribe i proizvode ribarstva

43. Vijeće EGP-a primilo je na znanje provedbu i privremenu primjenu dvaju dodatnih protokola uz bilateralne sporazume EU-a s Islandom i Norveškom kojima se predviđaju carinske kvote za uvoz na tržište EU-a određene ribe i proizvoda ribarstva podrijetlom iz tih zemalja do travnja 2028.
44. Vijeće EGP-a također je ponovno potvrdilo obveze utvrđene u Protokolu br. 9 uz Sporazum o EGP-u o trgovini ribom i drugim morskim proizvodima.
45. Članovi i članice Vijeća EGP-a istaknuli su veliku važnost konstruktivne suradnje u pitanjima ribarstva koja bi trebala biti uravnotežena i uzajamno korisna, posebno kad je riječ o održivom upravljanju stokom od zajedničkog interesa.
46. Članovi i članice Vijeća EGP-a prepoznali su važnost daljnjeg rada na neriješenim pitanjima u području ribarstvene politike kao i važnost bilateralnih dijaloga o upravljanju ribarstvom između EU-a i odgovarajućih država EFTA-e koje su članice EGP-a.

Trgovina poljoprivrednim proizvodima

47. Vijeće EGP-a podsjetilo je na obvezu ugovornih stranaka u skladu s člankom 19. Sporazuma o EGP-u te ih je pozvalo da nastave s dijalogom s ciljem preispitivanja uvjeta trgovine poljoprivrednim proizvodima kako bi postigle postupnu liberalizaciju u okviru svojih poljoprivrednih politika. Vijeće EGP-a potaknulo je ugovorne stranke da provedu novo preispitivanje trgovinskog režima za prerađene poljoprivredne proizvode u okviru članka 2. stavka 2. i članka 6. Protokola 3. uz Sporazum o EGP-u kako bi se nastavila promicati trgovina u tom području.